

ΓΝΩΜΕΣ

Σταματήστε την παραγωγή ελλειμμάτων

ΜΕΤΑ τις γενικές αυξήσεις σε όλα τα τιμολόγια των δημόσιων επιχειρήσεων και οργανισμών για να καλυφθούν τα θηριώδη ελλείμματά τους και τις απολύσεις χιλιάδων εργαζομένων από τις προβληματικές επιχειρήσεις, οι καμπάνες ηχούν τώρα για το τεράστιο έλλειμμα του ΙΚΑ. Καλείται πάλι ο φορολογούμενος και ο εργαζόμενος Έλληνας να πληρώσει από τις άδειες πιά τσέπες του 60 δισ. δρχ. κάθε χρόνο και με τη ζοφερή προοπτική να έχει και μειωμένη σύνταξη.

ΓΙΑ όλη αυτή την κακοδαιμονία που δέρνει τις δημόσιες επιχειρήσεις και τους οργανισμούς, η κυβέρνηση έχει βρει ως μόνη λύση σωτηρίας την εισπρακτική πολιτική. «Δώστε και σώστε», είναι το σλόγκαν των οικονομικών μας υπουργείων. Εισπράξεις, εισπράξεις, εισπράξεις από τους φορολογούμενους για να καλύπτονται τα ελλείμματα του Δημοσίου που όμως, όλο και αναπαράγονται.

ΑΛΛΑ οι εισπρακτικές πηγές στέρεψαν πιά. Οι κυβερνητικοί οικονομικοί εγκέφαλοι δεν μπορούν να υπολογίζουν άλλο στις άδειες τσέπες των εργαζομένων, για να καλύπτουν τα ελλείμματα των αδηφάγων οργανισμών. Καιρός είναι να στραφούν στις πηγές από τις οποίες αναβλύζουν αυτά τα ελλείμματα.

ΑΠΟ τον περασμένο Οκτώβριο που εξαγγέλθηκαν τα πρώτα μέτρα λιτότητας των εργαζομένων ως σήμερα που εξαγγέλλονται και άλλα πιο οδυνηρά, η κυβέρνηση δεν ανακοίνωσε τα πορίσματα ούτε ενός διαχειριστικού ελέγχου σε μια από αυτές τις ελλειμματικές επιχειρήσεις και οργανισμούς. Σε όλο αυτό το διάστημα δεν ανακοινώθηκε καμιά περικοπή στα γενικά έξοδα αυτών των επιχειρήσεων. Αντίθετα η εντύπωση που έχει δημιουργηθεί - αυτό το είπαν και τρεις υπουργοί στη σύσκεψη των 25 διευθυντών των δημοσίων οργανισμών - είναι ότι οι διοικήσεις δεν γνωρίζουν την ανάγκη της λιτότητας.

ΑΝ όλα λειτουργούν σωστά, χωρίς σπατάλες και κακοδιαχείριση και με ικανούς διευθυντές, τότε πως εξηγείται αυτή η έκρηξη των ελλειμμάτων; Πώς εξηγείται π.χ. η περίπτωση της «Στάγιερ Ελλάς», να έχει το 1983 κέρδη 1.5 δισ. δραχμές και σε τρία χρόνια να έχει ζημιές 1.4 δισ. δρχ.; Στο αίτημα των εργαζομένων της Στάγιερ να γίνει διαχειριστικός έλεγχος, η αρμόδια υφυπουργός Κα Βάσω Παπανδρέου απάντησε: «Το πρόβλημά σας είναι να βάλουμε κάποιον φυλακή». Το πρόβλημα δεν είναι φυσικά η φυλακή. Το πρόβλημα είναι να σταματήσουν οι δημόσιες επιχειρήσεις και οι οργανισμοί να παράγουν ελλείμματα. Και αν χρειαστεί να πεσουν κεφάλια και να κλειστούν και άνθρωποι στη φυλακή, να γίνει και αυτό. Να χτυπηθεί η ασοδοσία, η ανικανότητα, η ανευθυνότητα και η... ασυλία. Στόχος τα ελλείμματα και όχι η αφαίμαξη των εργαζομένων για την κάλυψή τους.

Κυριακάτικη

Χ. Κ. ΤΕΓΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.

Εκδότης: ΑΥΓΕΡΙΝΟΣ ΤΕΓΟΠΟΥΛΟΣ

Διευθυντής: ΚΩΣΤΑΣ Ε. ΣΚΟΥΡΑΣ

Αρχισυντάκτης: ΠΑΝ. Φ. ΚΟΛΙΟΠΑΝΟΣ

Φωτισοσύσταση - μοντάζ: Γ. ΤΣΙΒΕΡΙΩΤΗΣ Α.Ε.
τηλ. 3229080

Γραφεία: Κολοκοτρώνη 8, Αθήνα Τηλ. 3242.071 ΤΕΛΕΣ 216879
Γραφείο Βάρ. Ελλάδας: Αριστοτέλους 12, Θεσσαλονίκη
Τηλ. 234244, ΤΕΛΕΣ 412410

Του ΚΥΡ (Από το λεύκωμα «Για ακόμα καλύτερες νύχτες»).

Η μετρομανία παράγει τον άβουλο πολίτη

ΕΚΠΑΛΗΚΤΟΣ ο κόσμος παρακολουθεί τον ορμηικό των κυβερνητικών μέτρων, δηλώσεων και ρυθμίσεων γύρω από σοβαρότατα θέματα της οικονομίας. Που δεν είναι θέματα γενικά, αλλά που συγκεκριμένα αγγίζουν την επιβίωση του και αφαίμαζουν την τσέπη του.

Η αύξηση κατά 15% των τιμολογίων των δημόσιων οργανισμών και επιχειρήσεων άφησε άναυδο τον ελληνικό λαό. Κανείς δεν περίμενε, έξι μήνες μετά την προηγούμενη αύξηση να υπάρξει και νέα καθόλου ευκαταφρόνητη. Άμεση αντίδραση: έκφραση απορίας, ενώ σε ανάλογες περιπτώσεις στο παρελθόν η αντίδραση ήταν οργή και αναγνώριση.

Δεν πρόφτασαν οι εργαζόμενοι να συνειδητοποιήσουν τις αυξήσεις, που μειώνουν το εισόδημα, και ήλθε περιχαρής ο διοικητής της Τράπεζας Ελλάδας Δημ. Χαλκιάς δύο μέρες μετά να εκφράσει την αισιοδοξία του για την πορεία του προγράμματος σταθεροποίησης και ικανοποίησης του (προφανώς για την αύξηση των τιμολογίων, αλλά και για άλλες αποφάσεις που δεν ανακωχήθηκαν ακόμα) γιατί «τα μέτρα αρχίζουν να δαγκώνουν (προφανώς το εργατικό εισόδημα). Και έσπευσε την επόμενη μέρα να τον συγχαρεί, όπως λέγεται, ανώτατος οικονομικός επιτελής, για να υποδηλώσει, για μια ακόμη φορά, ότι η πολιτική της σταθεροποίησης δεν είναι θέμα προσώπων ή υπουργών αλλά την ευθύνη τη φέρει ακέραια και συλλογικά ολόκληρη η κυβέρνηση, και έτσι θα κριθεί στο πλαίσιο των κοινοβουλευτικών διαδικασιών για την επιτυχία ή αποτυχία της.

ΑΛΛΑ η «μετρομανία» - της κυβέρνησης πια και όχι των εφημερίδων - δεν σταμάτησε εκεί. Ακολούθησαν οι προτάσεις της κυβέρνησης για την Απασχόληση και την Ανεργία που επιχειρούν να αλλάξουν αρδην το εργασιακό καθεστώς, με στόχο τη διατήρηση της απασχόλησης στα ίδια με τα σημερινά επίπεδα. Αλλά μετά τη γνωστοποίηση των κυβερνητικών προτάσεων στο πρώτο ΕΣΑΠ τις 30 Ιουνίου, οι τελικές προτάσεις της κυβέρνησης όπως παρουσιάστηκαν αβίαστηκαν στο ΕΣΑΠ τις 30 Ιουλίου, εμφανίστηκαν να έχουν στόχο την καθιέρωση μεγαλύτερης ελαστικότητας στις απολύσεις, με την τροποποίηση της σύνθεσης του Ανωτάτου Συμβουλίου Εργασίας, που χορηγεί την άδεια ή απορρίπτει τις ομαδικές απολύσεις καθ' ύπερβαση του σχετικού νόμου (πάνω δηλ. από 2% το μήνα). Στο Συμβούλιο αν-

Του ΚΩΣΤΑ ΤΣΟΥΠΑΡΟΠΟΥΛΟΥ

τό, σύμφωνα με την κυβερνητική απόφαση θα μετέχουν και «εκπρόσωποι των τραπεζών». Πρόκειται, όπως σημειώθηκε ήδη από τον Τύπο, για αποδοχή σχετικού αιτήματος του Συνδέσμου Ελληνικών Βιομηχανιών (ΣΕΒ). Αυτό, φυσικά, δεν καταδικάζει αυτόματα το μέτρο, επειδή, εκπορεύεται «από το αδηφάγο κεφάλαιο». Ούτε και προκαταβολικά μπορεί να υποστηριχτεί ότι οι επιχειρήσεις, λόγω δυσπραγίας ή άλλων λόγων, αβάσιμα ζητούν την ομαδική απόλυση εργαζομένων. Το θέμα δεν βρίσκεται εκεί. Αλλά στο ότι οι εκπρόσωποι των τραπεζών, με δεδομένη την οικονομική ύφεση και την υπερχρέωση των επιχειρήσεων, θα παρίστανται κατά κανόνα στο Συμβούλιο ως συνήγοροι των απολύσεων. Δεν πρέπει εξάλλου να λησμονείται η «πελατειακή σχέση» που έχει αναπτυχθεί μεταξύ τραπεζών και επιχειρήσεων. Προφανώς, λοιπόν, σκοπός της διευρύνσης του Συμβουλίου Εργασίας είναι η αλλαγή του συσχετισμού των δυνάμεων, πιθανότατα σε βάρος των εργαζομένων. Και, επιπλέον, δίδεται η εντύπωση ότι η κυβέρνηση προσπαθεί με τη νέα ρύθμιση «να περάσει από το παράθυρο» ό,τι δεν χωράει από την πόρτα (η πόρτα είναι το επιτελεστικό ποσοστό των ομαδικών απολύσεων, που παραμένει ως έχει).

Η αντίδραση υπήρξε άμεση. Το Εργατικό Κέντρο Αθηνών οργάνωσε συγκέντρωση στο Ζάππειο, έξω από το χώρο όπου συνηγόταν την ίδια στιγμή το ΕΣΑΠ. Μέσα στο ΕΣΑΠ ο πρόεδρος της ΓΣΕΕ Γ. Ραυτόπουλος εκδήλωσε ανοιχτά τη διαφωνία του. Και προχτές η ΓΣΕΕ (η Διοίκησή της απαρτίζεται μόνο από μέλη και στελέχη του ΠΑΣΟΚ), ζήτησε να μη διευρυνθεί το ΑΣΕ, διαφορετικά θα αποχωρήσουν οι εκπρόσωποι της απ' αυτό (η αντιπροσωπεία είναι προς το παρόν τριμερής - κράτος, εργαζόμενοι, ΣΕΒ).

Συνδικαλιστικές οργανώσεις των εργαζομένων - προσκείμενες σε κόμματα της αριστεράς - έ-

σπευσαν να χαρακτηρίσουν τη στάση της ΓΣΕΕ σαν ευκαιρία να υπερμυνθεί των εργατικών δικαιωμάτων όταν σε πολύ σημαντικά και γενικότερα θέματα στηρίζει τη «συντηρητική στροφή» της κυβέρνησης.

ΤΟ ΘΕΜΑ, βέβαια, είναι περισσότερο σύνθετο. Η στάση της ΓΣΕΕ, σύμφωνα με τις πληροφορίες που υπάρχουν αντικατοπτρίζει και τις απόψεις μιας μερίδας κυβερνητικών στελεχών και υπουργών που ενώ γενικά στηρίζουν τη σταθεροποίηση (και τις συνέπειες που έχει στο βιοτικό επίπεδο των Ελλήνων) αντιδρούν, μάλλον σπασμωδικά, όταν οι συνέπειες αυτές συγκεκριμενοποιούνται σε βάρος των εργαζομένων. Η ίδια αυτή μερίδα ενώ γενικά είχε αποδεχθεί το πακέτο μέτρων τον Οκτώβριο, «γκρίνιαζε» για την Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου και την Περικοπή της ΑΤΑ. Την ίδια αντιμετώπιση επιφύλαζε και στην πρόταση του ΚΥΣΥΜ για κλείσιμο της ΛΑΡΚΟ (την απέρριψε ο πρωθυπουργός) και άλλων προβληματικών καθώς και τώρα με τη διευρύνση του ΑΣΕ.

Ανεξάρτητα από τον «αριστερό» ή «αντιδεξιό» απλώς μανδύα που ενδύεται η «τάση» αυτή, γεγονός παραμένει ότι σαν σύνολο η κυβέρνηση επιμένει στο πρόγραμμα σταθεροποίησης, που χρειάζεται ας εαυτού όλο και νέα μέτρα και νέα πακέτα ρυθμίσεων. (Όπως σε δύσκολες εποχές επιτέλεσε το υπερπρόγραμμα του Συντάγματος «η σωτηρία της πατρίδος» έτσι και τώρα με την επίκληση της «σωτηρίας της οικονομίας» επιχειρείται η εκ βάθρων αναδιάρθρωση του εργασιακού καθεστώτος. Στο «μοτίβο» αυτό εντάσσεται και η προσπάθεια για την «αυστηροποίηση» των κριτηρίων και ελέγχων για τη διπλοθεσία, που ουσιαστικά έρχεται σε αντίθεση με το συνταγματικά κατοχυρωμένο δικαίωμα στην εργασία. Στόχος της κυβέρνησης δεν είναι εδώ η απελευθέρωση θέσεων εργασίας για να τις καταλάβουν άνεργοι, όπως υποκριτικά υποστηρίζουν μερικοί. Είναι ηλίους φαινό-τερο, ότι μετά την «απελευθέρωση» τους οι θέσεις αυτές θα καταργηθούν και θα μείνει μόνο η ελάφρυνση της οικονομικής θέσης της επιχείρησης από ένα επιπλέον μισθό. Ενώ από την άλλη πλευρά, το βιοτικό επίπεδο του «διπλοθεσίτη» θα μειωθεί βίαια στο μισό και θα επιτευχθεί ένας από τους στόχους της σταθεροποίησης, η μείωση δηλ. της κατανώσεως. Αλλωστε, ο «διπλοθεσίτης» δεν απέκτησε την «ικτιότητα» κινούμενος από μαζοχιστική διάθεση αλλά από τις ανά-

γκες που του δημιούργησε το ίδιο το σύστημα. Και αυτές δεν χτυπιούνται αλλά αντίθετα εννοούνται και αναπτύσσονται).

Και ο βομβαρδισμός συνεχίζεται. Αλλη δέσμη μέτρων ετοιμάζεται για τα ελλείμματα του ΙΚΑ και τη ριζική αλλαγή του ασφαλιστικού συστήματος. Κατακτήσεις δεκαετιών ετοιμάζονται να σωρευτούν στην πυρά ενός νέου νόμου για τις συντάξεις που θα εμφανιστεί τον Οκτώβριο ή Νοέμβριο. Και που δεν θα εγκαταλείψει καλά τουλάχιστον στο άμεσο μέλλον - αφού στο βωμό της σταθεροποίησης (διάβαζε κάλυψη των ελλειμμάτων) θα αφαιρούνται από την τσέπη των φορολογουμένων άλλα 60 δισ. δρχ. το χρόνο, ενώ οι προτάσεις των αρμόδιων φορέων κατατείνουν σε νέους τρόπους υπολογισμού της σύνταξης, που κανείς δεν πιστεύει (έστω και αν πρόκειται να συμβεί το αντίθετο) ότι θα λειτουργήσει σε όφελος του ασφαλισμένου. (Τη δυσπιστία, άλλωστε, επιτείνει η «μυστικοπάθεια» με την οποία χειρίστηκε το θέμα η κυβέρνηση. Την ίδια μέρα που ο υποφαινόμενος δημοσίευσε την έκθεση εξυγίανσης του ΙΚΑ στην «Ε», στο ΚΥΣΥΜ λαμβάνονταν οι αποφάσεις επί των προτάσεων της έκθεσης όπως τουλάχιστον ανακοίνωσε ο κυβερνητικός εκπρόσωπος. Που πρόθεσε, όμως, ότι αυτές θα γίνουν γνωστές στο λαό το Νοέμβριο...).

ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ γνωστό πόσες άλλες δέσμες σταθεροποιητικών μέτρων θα υπάρξουν στο μέλλον. Αλλά σε ο καταγινομός και η βαρύτητα (στο εισόδημα) των τελευταίων όχι μόνο απομάκρυνε στα άδυτα σχεδόν της μνήμης την πρώτη δέσμη του Οκτωβρίου 1985 αλλά και μείωσε αισθητά τη διανοητική απορροφητικότητα του μέσου Έλληνα εργαζομένου. Με απλά λόγια: Είναι τόσες οι καταπρακτικές που έρχονται απανωτά, ώστε όχι μόνο δεν προλαβαίνει να φυλαχτεί αλλά ούτε και να προφταίνει να τις συλλάβει και να τις επεξεργαστεί.

Η ελληνική σταθεροποίηση μπορεί να επιφέρει γιατί δημιουργήσε ένα κοινωνιολογικό φαινόμενο. Το είδος του ανήμπορου να αντισταθεί Έλληνα, που προτιμά να «κλειστεί» στο καβούκι του και να επιλύσει μόνος του τα συσσωρευόμενα οικονομικά του προβλήματα (ελπίζοντας στην επιτηδεότητα του) παρά να ξανοίχτεί σε συλλογική δράση. Διαμορφώνεται, λοιπόν, ο νέος τύπος του νεοέλληνα, ο άβουλος πολίτης; Η ανάλυση ανήκει μάλλον στους κοινωνιολόγους. Που θα μπορούν να προσδιορίσουν και τη στιγμή της έκρηξης.